

REDACTIUNEA.
 Administrațiunea și Tipografia
BRAȘOV, piața mare Nr. 30
 Scrisorile nefranseze nu
 se primesc. Manuscrisurile
 nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
 MINISTRAȚIUNEA în Brașov și în
 următoarele Birouri de ananșuri:
 În Viena: M. Dukes Nachf.
 Max. Augenthaler & Emmerich Leuner.
 Wilhelm Schallat. Rudolf Bossa.
 A. Oppelha Nachf. Anton Oppel.
 În Budapesta: A. V. Goldberger,
 Ekstein Bernat. În Ham-
 burg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o ne-
 ză garmond pe o coloană 6 or.
 — Publicării mai dese după
 tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 8-a o
 săptămână 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXXIII.

„GAZETA” iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se primumă la toate ofi-
 ciele postale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare
 Târgului Inului Nr. 30, etajul
 I.: Pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
 luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
 v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
 namentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 195.

Brașov, Sâmbătă 2 (15) Septembrie.

1900.

Guvernul bulgar și dovețile.

Este caracteristic pentru situa-
 ționea creată prin conflictul româno-
 bulgar, că tocmai acum, în ajunul
 publicării ordonanței definitive a ju-
 decătorului de instrucțiune din Bu-
 curesci în afacerea asasinatului Mi-
 hăileanu, care ordonanță va conține
 „dovețile suficiente”, ce le cere gu-
 vernul bulgar, se răspândesc scirile
 cele mai senzaționale și contradic-
 tory, cari alarmează astăzi nu numai
 populațiunea celor două state în li-
 tigiu, ci și străinătatea.

Trăgănările și șovăirile guver-
 nului bulgar față cu reclamațiunile
 guvernului român, ca se-l sprijinescă
 în urmărirea crimelor descoperite,
 ar fi creat o poziție mai mult ca
 dificilă cercetărilor justiției române,
 ba ar fi putut chiar să le paralizeze,
 decât nu i-ar fi succes acestuia de-a
 scote la ivelă în mod neîndoios —
 cum se asigură cu cea mai mare
 hotărâre din partea autorizată ro-
 mână — complicitatea celor din co-
 mitetul macedonean la asasinatele
 severșite și la cele ce erau plănuite
 a-se mai severși.

Peste câte-va zile va fi comu-
 nicat guvernului bulgar rezultatul
 cercetărilor justiției române. De
 aci încolo, fiind acest rezultat foarte
 agravant pentru Sarafoff și Comp.
 acest guvern nu va mai pute pre-
 texta, că n'are nici un indiciu, nici
 o dovadă sigură pe baza căreia ar
 pute proceda în contra celor vino-
 vați. Și din acest moment se nasce
 întrebarea cum va sci răspunde gu-
 vernul principelui Ferdinand îndato-
 ririi sale, moment foarte grav în
 fazele, ce le percurge conflictul din-
 tre România și Bulgaria.

Principele Bulgariei, — despre
 care s'a dis odată, că nu mai cu-
 țeză a-se reintorci în țară de frica
 revoluționarilor, altă-dată că se va
 reintorci numai după-ge guvernul

său va aplană conflictul cu România
 — s'a reintors la Sofia și, firesce,
 totă lumea așteptă acum dela el să
 stăruie a pune capăt situațiunei anor-
 male și anarchice din Bulgaria. În
 Viena ca și în Berlin se crede, că
 principele Ferdinand va face tot
 posibilul pentru aplanarea conflic-
 tului cu România, care în cas con-
 trar, ar pute avé nisce urmări fatale.

Bulgarii însă, ațitați în partea
 cea mai mare de comitetul revolu-
 ționar, sperază dela principe, că nu
 se va pune în contra curentului răs-
 boinic, ce l'a produs propaganda
 macedoneană. Ba vedorăm, că un
 diar rusesc îi atribue chiar și inten-
 ționea de a-se tolosi de acest curent
 pentru a-și câștiga popularitate.

Noi credem, că principele Fer-
 dinand, care a avut o întâlnire și cu
 împăratul Germaniei și este bine in-
 format despre dispozițiunea ce dom-
 nesce în Germania, der mai ales la
 Viena și chiar și la Petersburg în
 contra oricărei încurcături în Orient,
 va sci să-și cumpănescă bine pașii,
 ce-i va întreprinde în direcțiunea
 această.

Ceea-ce este însă foarte semnifi-
 cativ, indeosebi pentru atitudinea
 monarhiei noastre față cu conflictul,
 e tendința, ce se manifestă de către
 organele inspirate dela oficiul de
 esterne din Viena, de-a pregăti de
 pe acuma opiniunea publică pentru
 eventualitatea, că Sarafoff nu va fi
 judecat de tribunalele bulgare, fiă și
 numai de temere, că atunci ar is-
 buci o răscoală în Bulgaria. „Noi
 credem — scrie între altele „Pester
 Lloyd” — că în această direcțiune
 cu greu se va pute da de către
 Bulgarii o satisfacțiune deplină, cum
 se cere în Bucuresci.”

Să bănuim ore, că ar fi numai
 o ascunsă dorință a celor din Buda-
 pestă, ca România să nu dobândescă
 deplină satisfacțiune? Der să audim,
 ce ăce mai departe numita foice:

„Ni se pare, că lucrul de căpete-
 niă este împiedecarea unor astfel de
 atentate și conjurațiuni pentru viitor,
 precum și supravegherea activității
 comitetului macedonean. „E foarte
 probabil”, esclama, „că la acesta va
 pute să dea și va da și guvernul
 bulgar sprijinul său, fiind-că este în
 propriul său interes.”

Se va vedé incurând, ce va face
 guvernul bulgar. Der cu părere de
 rău trebuie să se constate marea
 sfială, ce par a-o avé și cei dela
 conducerea monarhiei noastre față
 cu activitatea comitetului macedo-
 nean. Acesta sfială ar pute nasce
 presupunerea, că esistă temeri, că
 cauza acestui comitet ar pute fi spri-
 jinită în ascuns de un factor mai
 mare și mai tare.

Să atribuim însă de-ocamdată
 precauțiunea cea de tot extraordinară,
 cu care judecă lucrurile oficioșii
 dela Viena și dela Berlin numai
 doriței de-a evita și paralisa orice
 acțiune fățișă său ascunsă, care ar
 pute da nascere unui rășboi între
 România și Bulgaria.

Dela adunarea „Asociațiunei”.

Mehadia, 11 Sept. n.

În continuarea celor publicate prin
 telegramă vin a vă da o iconă sourtă și pre-
 cisă despre lucrările ședinței prime.

După discursul măduos și plin de
 cuvinte însuflețitoare al eruditului president
 I. M. Moldovan și după salutul entusiast
 al protopopului A. Ghidiu în numele des-
 părțământului Caransebeșului, mai vorbi
 președintele societății pentru fond de teatru
 român Ios. Vulcan salutând adunarea Aso-
 ciațiunei în numele acelei societăți, se constat
 prezența delegaților diferitelor despăr-
 țăminte (al' Brașovului reprezentat prin
 d-l avocat Sim. Damian).

După constatarea membrilor delegați
 și după ce prin o nouă vorbire căldurosă
 fu salutată Asociațiunea prin d-l G. Jón-

drea în numele Reuniunii învățătorilor ro-
 mâni din diecesa Caransebeșului, se pre-
 sentă raportul general al Comitetului cen-
 tral pentru anul expirat, care se dă unei
 comisii spre censurare și raportare pentru
 ședința proximă.

Se aleg și comisiunile pentru: a) esa-
 minarea raportului general; b) pentru esa-
 minarea rațiociniilor pe anul 1899 și a
 proiectului de budget; c) pentru studiarea
 proiectului de regulament despre înființarea
 secțiunilor științifice și literare înaintat spre
 aprobare; d) pentru înscrierea de membri
 și încassarea taxelor.

După alegerea comisiunilor se fac ur-
 mătorele propuneri:

D-l George Pop de Băsesi într'un dis-
 curs plin de însuflețire, pledând pentru
 ajutorarea școlilor noastre populare, face
 propunerea, ca școala confesională din Lă-
 pușul-unguresc să fiă ajutorată, — cu atât
 mai vortos, că la comitetul central au sosit
 din partea senatului școlar în mai multe
 rânduri petițiuni. Întrébă comitetul, cum
 are de gând să rezolveze cestiunea acestui
 ajutor așa de arător.

La această propunere se nasce o dis-
 cuțiă interesantă, la care iau parte mai
 mulți domni din comitet și dintre membri.

După deslușiri date de d-l Cosma
 propunerea se predă comisiei însărcinată
 cu raportul general.

A doua propunere a fost a învăță-
 torului Iuliu Vuia din Banat-Comloș în
 sensul, ca Asociațiunea să ajutore încât
 e posibil școlile noastre confesionale prin:
 premiarea învățătorilor zeloși, ajutorarea
 elevilor săraci ou cărțile și rechizitele tre-
 buincioșe, prin formarea de cursuri din
 toate ramurile referitoare la propășirea în-
 vțăământului etc. Propunerea, fiind foarte
 salutară, se transpune comisiei respective.

Cu acestea ședința se ridică.

Nu pot lăsa neamintit, că în decursul
 acestei ședințe s'a cetit din partea biu-
 roului și o scrisore dela d-l avocat din
 Reghinul-sășesc Patriciu Barbu, care darui
 Asociațiunei 1000 flor. pentru „Casa Na-
 țională” în amintirea de curând decedatei
 sale soții. Generosului donator i-s'a votat

FOULETONUL „GAZ. TRANS.”.

(8)

Antropomorfism și antiantropomor- fism în limba română.

(Urmare.)

Derivațiunile din cap, cari toate au
 întrebuintare specială metaforică, întocmai
 ca și cap, sunt următoarele:

1) **Capet** nu e decât o formă secun-
 dară a substantivului cap, estrasă din plu-
 ralul capete, după analogia substantivelor
 în — et, ca strigăte — strigăt, tunete —
 tunet, mugete — muget etc. Sensul deci încă
 este cam același ca și la cap, și anume
 capet indică:

a) **ambele extremități** fără deosebire, ale
 obiectului, d. e. capetul bățului.

b) capet cu sensul de **inceput** obvine
 numai în expresiunea „din capet” d. e. a
 începe din capet.

c) capet indică **sfișșitul**, în opozițiune
 cu începutul, ca d. e. la Eminescu:

Vede 'n capet începutul,
 Cine scie să le 'nvețe.

Să se compare expresiunile: a pune
 capet unui lucru său a duce ceva la capet
 bun. — Tot aici aparține, ca sens, capet
 și cu înțelesul de rest, rămășiță, ca d. e.
 capet de luminare. În sensul acesta se în-
 trebuinteză mai ales forma diminutivală
 căpețel, așa d. e. Alex. op. I, 598: un
 sfeșnic cu un căpețel la luminare. — Isolat
 obvine capet și cu sensul de **osie**, ca d. e.
 la Creangă: pr! se rupse un capet.

2) **Căpețel, căpețea, căpețeață,** de-
 rivațiuni ale lui capet indică:

a) partea căpeștrului, ce se pune
 în cap.

b) în cărțile bisericesci **capitel** la co-
 lumne, ca d. e. în Biblia din 1688: căpe-
 țelele lor de 5 coți, 2 Chron. 3, 15.

3) **Căpătăi** (lat. capitaneus) are
 următoarele sensuri:

a) sinonim cu capet indică extremită-
 țile d. e. căpătăiul mesii său căpătăiele
 sfirii. În special căpătăiul are sensul de
 sfișșit, ca d. e. în frazele: a da de căpătăi-
 tăi, adecă a da de sfișșitul unui lucru, a
 descurca ceva său a eși la căpătăiul cu
 cine-va, adecă a-o duce bine până la ca-
 pet, a isbuti. — Tot aici aparține căpătăi

tăiu indicând o bucată de lemn, pe care
 se sprijinesc diferitele obiecte, ca buțile etc.

b) **Căpătăi** indică partea aceea a pa-
 tului, unde se culcă omul cu capul, apoi
 perina însăși, pe care zace capul și de
 aici apoi sălaş, adăpost, mai ales în frasa:
 om fără căpătăi, așa-deră om, care n'are
 căpătăi, care n'are, unde să-și plece capul,
 vagabund. Să se compare expresiunea con-
 trară: a face cuiva căpătăi, adecă a pune
 în pâne, a procopsi, a căpătui.

4) **Căpetenie** (să se compare ung.
 fejedelem din fej, fő, lat. princeps din pri-
 mus și caput, nemț. Oberhaupt), având sen-
 sul de conducător, da, că e vorba de persone
 său sensul de lucru principal, decă e vorba
 de obiecte, precum s'a amintit deja.

5) **Căpătina** (format cu sufixul-ina,
 ca și rădecină, albină etc.) indică de regu-
 lesce capul la animale. Metaforic se vor-
 besce de căpătina la lucrurile, cari au în
 vârf un bulbuc de forma capului, ca d. e.
 căpătina de usturoi (aiu), mac, varză, că-
 pătina la cuiu, la acul cu gămalie etc. Pe
 lângă căpătina de usturoi se mai ăce și
 căciulie de usturoi, ér la cuiu se mai ăce
 și capul cuiului său si moțochină (moț). Să
 se compare în limba lat. caput alii (Colum.

6, 34, 1), căpătina de aiu; caput porri (aiu)
 id. 11, 3, 17.

6) **Capital, capitală, (căpitan),**
capitel, capitol etc. sunt neologisme.

Față. Usul antropomorfic al cuvân-
 tului față e din cele mai estinse. De față
 se pôte vorbi mai la fiă-care obiect, înțe-
 legându-se său partea anterioară a obiectu-
 lui său cea esterióră său și suprafața lui.
 Așa se ăce d. e. la față locului, față casei,
 față oglinzii, față apei, față mării, față la
 monete, (în jocurile de copii: **dos**
față?), față de carte, față de pernă său
 de masă etc. Față ca antropomorfism se
 întrebuinteză și independent, fără indicarea
 obiectului; așa se usiteză mai ales ca de-
 terminare topografică: fețe d. e. să nu-
 mesc o serie de micș șesulețe său platouri
 la o ridicătură mai mare, întocmai precum
 se ăce simplu **costă**, indicând o colină cu
 o față mai plecată său peste tot o regiune
 mai costișe. Ca nume propriu topografic
 obvine **costă** în ambele aceste sensuri în
 Brașov. Tot în felul acesta se vorbesce în
 Brașov de pôlele **dosului**, înțelegându-se
 sub dos Tâmpa.

(Va urma.)

NICOLAE SULICĂ.

Intre generale aclamări multămită protocolară. — A mai dăruit pentru „Casa Națională“ d-l Dr. Tegele advocat în Timișoara 30 fl., ér d-l Görög din Orșova declară printr'o scrisoare, că va dăru pentru fiitorul muzeu mai multe antichități.

După prânzul coman, la órele 3 p. m. s'a continuat ședința cu cetirea unor disertațiuni intrate la comitet. D-l Dr. George Vuia, medic în Băile Herculane, a ținut o interesantă disertațiune despre „Istoricul băilor Herculane“, care a fost primită de numerosul public asistent cu oea mai mare însuflețire și satisfacție. Disertația fiind de un deosebit interes, se va da publicității. A urmat apoi o disertație ținută de învățătorul Iuliu Vuia din B. Comloș intitulată „Repriviri asupra activității protobresbiterului Tomić, care asemenea a fost ascultată cu interesul convenit. Interesantul studiu istoric al d-lui Patriciu Drăgălina, din cauza timpului înaintat, a rămas să se cetească în ședința proosimă.

După amedzi la órele 4 s'a încins o petrecere populară drăgălașă în grădina „Maierhof“. Cam la 2000 persoane au luat parte la această petrecere. Hore, jocuri ardelenesci, mazărichi etc. se cântau și se jucau la sunetul muzicii militare și a unui taraf de lăutari. În decursul ultimei hore s'au premiat apoi cele mai frumoșe costume ale tărancelor din ținuturile acestea. O tărancă s'a premiat cu 3 galbini, una cu 2 și 3 cu câte un galben. Celelalte 10—20 tărancă au fost provădate cu diplome de participare la concurs și cu cârticele de cetit. Cam la 1000 de cârți s'a împărțit între tărancii din comunele din acest ținut.

Conflictul României cu Bulgaria.

Intr'un articol, intitulat „Soluția“, după ce anunță, că *instrucțiunea în afacerea Mihăileanu a fost închisă*, diarul „Timpul“, dize relativ la *ordonanța definitivă*, ce se va da adimăne:

„Gravitatea ordonanței stă în împrejurarea, că toate crimele au fost puse la cale de o Asociațiune așa dize politică, având ființă legală și funcționând la lumina dizelei sub scutul legilor și autorităților bulgare. Astfel vor fi de cel mai înalt interes faptele invocate și conlusiile judecătorului de instrucție, nu numai cele privitoare la asasinatul regretatului Mihăileanu, ci — și mai ales — cele referitoare la atentatele plănute contra iubitelui nostru Sveran, contra Regelui Serbiei și altor persoane notabile dela noi.

Asemenea atentate puse la cale de o Asociațiune politică, având ființă legală în Principatul vecin, dau afacerii un caracter excepțional de grav, care în nici un cas, și ori cât de mari ar fi eforturile presei bulgare, nu pôte fi redus la proporțiile unei crime ordinare.

Dacă toate aceste puncte vor fi bine stabilite în ordonanța judecătorului de instrucție, mari și dureroșe vor fi îndatoririle guvernului bulgar spre a da satisfacțiile convenite, și a șterge în același timp pata rușinoasă pe care comitetul macedonean- andrianopolitan cu organele lui o formeză în sinul statului vecin.

Justiția bulgară ar trebui să lovescă cu hotărîre în aceia cari, sub eticheta de campioni ai idealurilor naționale, au tîrît în sânge și noroiu cinstea Bulgariei. Guvernul principatului vecin ar trebui să ia măsuri radicale pentru extirparea cangrenei, căci numai ast-fel își va puté salva, nu dizecem prestigiul, ci rațiunea de a fi ca stat de ordine și campion al pacificei dezvoltări în Peninsula.

Acum câți-va ani, justiția bulgară a scit se-și facă datoria cu prilejul unui asasinat sêvêrșit asupra unei femei. Crima de atunci n'a avut nici caracterul, nici gravitatea afacerii de ad. Totuși Boiceff și Noveliu au fost osîndiți la ultima pedepsă și executati.

Dacă guvernul bulgar ar căuta astăzi să se inspire dela alte norme și să adopte alte proceduri, ar face o demonstrație desastroasă, ar dovedi, că nu-și face datoria, decât atunci când e silit. Credem, și bărbații de stat bulgari vor conveni, că o asemenea demonstrație numai în interesul statului bulgar n'ar fi.

„Universul“ primesce din Viena cu data de 12 Septembrie o depeșă de următorul cuprins:

O telegramă din Sofia spune, că desmintirea „Agenției bulgare“ în afacerea declarărilor ministrului de externe *ad interim* Naciovici, a fost interpretată din greșală în sensul, că mărturisirea ministrului Naciovici a fost retractată de către Ivancioff. În cercurile competente se afirmă, că guvernul bulgar nici pe departe n'a avut această intențiune.

Guvernul bulgar a voit prin acea desmintire să arate, că nu este nici o deosebire între declarațiunile ambilor membri ai cabinetului bulgar, deórs-ce și primul-ministru Ivancioff a făcut mai înainte aceeași declarațiune, că adevărat există dovezi suficiente de vinovăție, va desohide acțiune judecătorească față de fie-care, ori-care ar fi el. Această declarațiune nu trebuie a fi interpretată în sensul ca și când justiția bulgară va întreprinde numai atunci acțiune contra celor acușati, când va avé înainte sentința definitivă a tribunalului român.

Declarațiunea ministrului Naciovici, care așa dier trebuia să fie mai mult privită ca o lămurire a cuvintelor primului ministru Ivancioff, a fost făcută, după cum se afirmă cu ocazia unei întâlniri întemplatore cu reprezentantul diplomatic al României, și astfel a fost numai o conversațiune particulară.

Reproducând aceste „Timpul“ observă între altele:

„Acum avem un prisos de lămuriri, pe când înainte guvernul bulgar vorbea cu greu și nedeslușit. Dier, în definitiv, numai e departe timpul când, după comunicarea „dovezilor suficiente“, ne va fi dat să apremi atitudinea vecinilor noștri după fapte, nu după vorbe.“

Alaltăieri s'era a sosit la Bucuresci Theodor Stefanoff Theodoroff, directorul secțiunii diplomatice în ministerul afacerilor streine al Bulgariei. D-l Theodoroff — scrie „La Roumanie“ — purtător de documente și de acte foarte importante, s'a prezentat imediat la agentul diplomatic al Bulgariei din Bucuresci, cu care s'a întreținut lung timp.

Aceeași foie află, că în urma sgometelor false, ce le răspândesc o parte din diare asupra unor mișcări de trupe, ministrul român de războiu are de gând a presenta camerilor în viitoare sesiune un proiect de lege, prin care să fia stabilit, că răspândirea de sciri false asupra mișcărilor de trupe este a-se privi ca act de spionagiū.

Correspondentul din Sofia al lui „Magyarország“ a avut o convorbire și cu Karavelov, fost ministru-președinte și cunoscut politician bulgar. Despre conflictul cu România, Karavelov a dize între altele:

„În actualul conflict și ca patriot nu pot să fiu, decât pe partea guvernului. Este un mare neajuns, ce-i drept, că la noi nu sunt toate în ordine. Principele înecă călătorește mai mult decât ar trebui, dier pentru aceea sub liniștea aparentă a poporului bulgar, zace fierbințala, care pe neașteptate pôte să izbucnescă în flacări. Părerea mea este, că în Bulgaria toți regretă conflictul, căci pentru acum noi n'avem nici o cauză de a fi în relații rele cu România. Eu mă tem numai, că conflictul acesta va avé și alte urmări triste.... Cred, că din acest conflict nu va fi războiū, deși nu cunosc schimbul de note oficiale....“

Un fost membru al comitetului macedonean, Andreiū Liapcev, a declarat numitului correspondent, că comitetul nu scie nimic despre asasinatul din Bucuresci și n'are nimic comun cu el. „Nu pôte fi vorba — dize — ca Bulgaria să estradea pe individii, ce-i pretinde guvernul român, dier nici nu sunt dovezi contra nici unuia din aceea, pe cari România îi consideră de vinovați. N'a sosit încă timpul acțiunii, dier va sosi....“

Incât privește *dovezile* despre cari Liapcev crede, că nu esietă, se va vedé după publicarea ordonanței definitive a judeului de instrucție din Bucuresci.

Procurorul din Braila, Bădescu, a făcut Marți o interesantă sesizare. D-sa a arestat în port pe soția unui óre-care Dumitru Tulceff, fostul director al școlii bulgăresci din Braila, fugit din localitate a doua di după asasinatul lui Mihăileanu.

Soția lui Tulceff a fost arestată în momentul când se pregătea să se imbarce, pentru a pleca în Dobrogea. La perchiștia făcută imediat după arestare s'a găsit

intr'un cufer o fôrte voluminoasă corespondență a lui Tulceff cu diferite persoane din Sofia.

D-l Bădescu se ocupă acum cu traducerea scrisorilor și a actelor găsite.

Cu privire la cele relatate de diare despre împușcarea unui soldat român, prefectura jud. Constanța comunică ministrului român de interne, că soldatul Petrușel Dumitru, din batalionul de vênători dela Cernavoda, fii împușcat dincolo de podul de peste Dunăre pe teritorul județului Ialomița de către grădinarul bulgar Tănase Christea și tovarășul său Arsache. Cel dintăiu a fost prins, al doilea e asouns.

Soldatul a fost atins de un alicie la nas și de câte-va altele la brațul drept. Rănile nu presentă nici o gravitate.

Procurorul de Ialomița a fost la fața locului spre a ancheta. Se dize, că motivul atentatului ar fi, că soldatul ar fi vrut să ia pepeni în grădina lui Tănase.

Termenul pentru procurarea *biletelor de liberă petrecere în România* a străinilor espiră la 2 Septembrie st. v. În conformitate cu legea asupra șederei străinilor în țară, toți cei cari până la această dată nu și vor fi procurat bilete, vor fi espulsați.

Armările Bulgariei.

Un corespondent al diarului „La Roumanie“ dă următorea iconă exactă despre mișcările de trupe bulgare:

Din primele dize ale conflictului s'a dat ordin tuturor ofițerilor în concediu, de a-se reintôrce la trupă. Ofițerii în rezervă au fost informați să stea gata de plecare la primul avis. Toți medicii militari și civili au fost avisați despre posturile, ce li-s'au fixat. Cei-ce se aflau în concediu, au fost rechemati.

Trupele, ce se aflau în garnisonă la Sofia și în împrejurime, au fost dirijate spre Brezina și Taribrod la frontiera Serbiei, în urma temerei de o mișcare din partea acesta. Trupele îndată au început să ridice fortificațiuni și retranșamente. Garnisonale de Tirnova și Brața au fost dirijate spre frontiera româno-sêrbescă; trupele dela Filipopol, Șumla și o parte din acele dela Varna, la care s'a alăturat și totă cavaleria, artileria și gendarmeria disponibilă, s'au îndreptat spre frontiera Dobrogei.

Nici un rezervist n'a fost chemat încă. A fost reținută însă clasa acelor rezerviști, cari trebuiau să fia liberați la 14 August v., ceea-ce representă un adaus de cheltueli de 15—20,000 franci pe di. Militenii au fost avisați de a fi gata la primul apel. Așa și vechii voluntari, cari au luat parte în războiul bulgaro-sêrbesc. La frontiera turcescă a fost dislocat un singur batalion.

S'a decis, ca principele Ferdinand al Bulgariei să fia șeful suprem al armatei, având ca șef de stat-major pe colonelul Petcoff, care a implinit aceeași misiune în războiul dela 1885.

Mohamedanii din Bosnia și Herțegovina s'au pus în mișcare. Din cele 6 cerouri au sosit la 10 Septembrie n. deputațiunii în Serajevo pentru a conferi asupra afacerilor bisericesci și școlare. O delegațiune de 3 membri s'a dus la adlatus-ul civil br. Kucera, care i-a asigurat despre bunele lui porniri față cu cauza culturală a Mohamedanilor. Li-a pus însă la inimă să nu scotă pe plan interesele particulare și frecările locale, ci să păstreze calmitatea, fiind-că numai așa își vor ajunge scopul. Conferența Mohamedanilor face pretutindeni bună impresiune și este speranță, ca gravamentele lor să fia satisfăcute și să li-se garanteze drepturi constituționale, conform intereselor Bosniei.

Germania și Rusia în China.

Din Berlin se telegrafază, că Germania a răspuns Rusiei privitor la propunerea de evacuare a Pekingului. Răspunsul guvernului german este negativ. Se anunță tot odată, că și Anglia e pe partea Germaniei. Situația s'a clarificat așa-cîr în pri-

vința acesta. Două mari puteri își stau față în depărtatul Răsărit, și evident, că din acesta numai China pôte să câștige de-oamandată.

De altă parte se anunță, că Rusia nu s'ar gândi la retragerea trupelor sale din Peking. Ba chiar din capitala chineză se vestesc, că dînic sosesc acolo nouș trupe rusesci, așa că adî mîne numărul trupelor rusesci va fi mai mare decât al Germaniei, Angliei, Francoiei, Americii și Japoniei la oaltă.

Intr'aceea din Shanghai vine soirea, că o armată chineză de 60,000 a plecat spre nord, ca să libereze pe împăratul 6000 de Chinesei au mers la Sansi, ca să se alature la trupele din jurul împăratesei; 7000 s'au dus la Cing-Kien-Fu, unde vor aștepta pe generalul Seng. Eță așa-dier, că armata chineză, care s'a retras dinaintea aliaților și s'a imprăștiat, începe acum să se unescă și să-și stringă rîndurile, oiroulând în jurul Pekingului.

Și pe când se petrec acestea, pe când Germania cu Rusia nu se pot înțelege, ér America declară, că va procede pe viitor independent, se vorbesce totuși despre negocier de pace, ce ar voi să le inițieze China cu puterile. Dier cum, cu cine să le începă și pe ce basă, când diferențele între puteri sunt așa de mari și când interesele contrare se bat așa de cumplit în capete?

SCRIRILE DILEI.

1 (14) Septembrie.

Theodor Burada, cunoscutul cercetător al urmelor despre Români în celelalte țări, se află la Serajevo, capitala Bosniei. D-sa a găsit, pe lângă alte urme de Români, și următorele sate, cu numirile cele mai curate romănesci ca: Stupari, Slatina, Lupanari, Cotor, Clăbuc și altele. Prin acele ținuturi esietă locuitori, cari se numesc: Pădure Constantin, Bucur Dragomir, Bulbuc Constantin, Duta Anton, Varză Gheorge, Vlah Anton, Rață Gheorghe, Văreson, Pințul, Șumbul, Negru, Cobză, Balianu, Baoiu, Basaraba, Sulă, Turbă, Pandur Condrea, Roșcu etc.

Archiducele Iosif, despre al cărui accident am scris deja, se află astăzi mai bine și în general starea lui nu mai inspiră îngrijiri, după cum se anunță din Alosuth. Alaltăieri i-s'a aplicat al doilea bandagiū de gips la piciorul fracturat; eri și astăzi archiducele a putut face o mică preumblare în pare servindu-se de cărje. Frigurile au dispărut și durerea a deminuat. După vre-o dize i-se va aplica bandagiul definitiv, cu care pacientul va puté umbla fără greutate.

Escursiune pe Dunăre. Diarele bucurescene anunță, că Marți la órele 6 p. m., au sosit la Turnu-Severin, venind cu vaporul din spre Orșova, 200 membri ai Asociațiunii transilvane, cari au participat la adunarea generală dela Mehadia. Primirea, ce li-s'a făcut, a fost entusiastă. Orașul era pavozat cu drapele naționale și flori. Ajunși la lioeul „Traian“, bêtărânu academician Iosif Vulcan, a mulțumit, viu atins, pentru frumoșă primire.

In contra numelui „Kronstadt“ Membrii maghiari ai reprezentanței orașului Brașov, au înaintat eri apelați în contra hotărîrii reprezentanței ca numele oficios al orașului să fia „Kronstadt“. Cestiunea se va desbata în ședința extraordinară a reprezentanței ce se va ținé în 1 Octombrie n. o.

Generalul și prințul. Din Praga se telegrafază lui „N. P. Jurnal“ că în Budweis s'ar fi întemplat un cas identic cu al colonelului de Aulich și al prințului de Braganza despre care am vorbit mai dênădi, și anume: Cu ocazia celei mai recente parade, primite de Majestatea Sa, lootelementul de dragoni prințul Windischgrätz preinde a fi audțit, că generalul de brigadă Regenburski s'ar fi esprimit către ceilalți oficeri, în defavorul ținutei sale la defilare. Această critică ar fi ofensat pe prinț, așa că după paradă ar fi avut loc o vie alter-

cașă între prinț și general, în care a trebuit să intervină alți oficiali. Nu se știe, decât ar fi avut loc vre-un duel, însă generalul, se dăce, ar fi plecat într'un concediu mai lung.

Porci sălbatici. În pădurile dela Baraolt, în comitatul Treiscaune, s'au sporit în măsură mare porcii sălbatici și fac însemnate pagube.

Uraganul din Texas. În privința catastrofei cauzate de uragan în Galveston, un martor ocular anunță din Houston, că 4000 case au fost prefăcute în ruine. Tote hambarele de-alungul malului riului și șopronele de pe schele, au fost distruse. Aprope toate corabiile mai mici cu pânze au fost aruncate pe uscat. Orașul Alvin, la re-o 200 mile spre nord de Galveston, a fost cu totul prefăcut în ruine. Pagubele materiale numai în Galveston se evaluează la 10 milioane dolari. Cât pentru victimele omenești, datele cunoscute până acuma variază; o telegramă din New-York, cu data de 28 August spune, că la Galveston au fost ucise 1500 persoane, pe când o altă telegramă pune numele victimelor la 3—10,000.

Un pungaș în uniformă de ofițer. Curtea cu jurați din Innsbruck condamnă șilele trecute pe espeditorul Eduard Strasser, la doi ani închisoare pentru furt, defraudare, escrocheria, servirițe în modul următor: În noaptea de 17 Maiu c. Strasser călătorind în tren la Viena în uniformă de ofițer, pungași pe doi călători ai săi în cupeul de dormit de tot avutul lor bănesc, și a doua zi fu arestat în Viena. Înainte de acesta Strasser mai furase multe inele și alte juvaere dela firma Hefel și în Minich făcuse diferite escrocherii și pungașii.

Vesuvul clocote. Deja de patru zile Vesuvul ărăși a început să fumege și în timp de noapte se vede cum lava fierbinte este aruncată din interiorul muntelui. Vesuvul aruncă și petrii mari, cari au căzut la o depărtare de abia 500 metri de Pompei. Până acum încă nu e pericolul, dar cu toate acestea s'a interzis ori-cărui a se apropia de orater. În Torre-Anunciata s'a simțit cutremur de pământ.

Gendarmii lui Waldersee. Din Berlin se scrie, că împăratul Wilhelm a dat pentru paza personală a contelui Waldersee doi gendarmi din garda sa, ordonându-le, ca nici un pas să nu se depărteze de lângă Waldersee. Acești doi gendarmi au fost aleși de însuși Wilhelm, ca cei mai fideli. Unul e din garda împăratului și al doilea din a împărătesei. Gendarmii lui Waldersee stau tot-deuna cu revolverele încărcate și sunt responsabili cu viața lor pentru Waldersee.

Șahul Persiei sosese la 23 c. în Budapesta, unde va petrece trei zile și va descinde în hotelul „Hungaria“, deore-ce palatul Domnitorului este în reconstrucțiune. Pentru primirea Șahului vor eși și trupele din garnisonă. — La operă se va da reprezentația de gală, în care se vor juca două baletе. Se vor da și două dineuri, dintre care unul în parcul Clubului. Detaliurile la primire sunt deja discutate și preoisate de către ministru-presedinte Szell și marșalul curții ungurești contele Apponyi. Ambii demnitari vor însoți pe Șah în vizitarea orașului. Din Budapesta va pleca la Constantinopol pentru a visita pe Sultanul. Prin această Șahul își încheie vizitele la curțile din Europa, deore-ce curtea din Berlin și Londra sunt în dolii.

Un ofițer trecut la jidovism. Se scrie din Eperies, că un căpitan cu numele Casimir Petrykovsky dela regimentul nr. 67 de infanteria a trecut dela religia romano-catolică la cea jidovă. Probabil, că lăcomia la vre-o zestre îl va fi înduplecat să facă acest pas.

Un duel între țărani. În comuna Mende din comitatul Pestei s'a întâmplat zilele acestea un duel între doi țărani, dintre cari unul Nagy Istvan, al doilea Vojacic Mihaly. Luorul s'a întâmplat așa, că Vojacic luă de jos un sbiciu, care era al

lui Nagy, și începă să poncească cu el. Nagy îl provocă de vre-o trei-ori să pună jos sbiciul, dar Vojacic nu l'a pus. Atunci Nagy a început să injure, și acesta a luat o furcă de fier și i-o implantă puțin în piept. Acestă insultă după l'a scos pe Nagy din răbdare, își luă și el furca de fier și lovi atât de puternic în cap pe adversarul său, încât acesta imediat căzu la pământ. Lucrătorii vorăi atunci să bată pe Nagy, dar însuși Vojacic îi rugă să nu se atingă de el. După aceea Vojacic fu dus de soții săi lucrători acasă, unde a doua zi muri. Acest tragic sfârșit s'a pertractat în 10 Sept. n. înaintea curții cu jurați, cari pe acusat l'au declarat nevinovat cu majoritate de șapte voturi, și tribunalul pe baza acestui verdict l'a achitat. Procurorul a cerut anulare.

Bravura unei inotătoare.

Am adus și noi la rândul său școirea, că d-na Isacescu din Berlin s'a decis a trece cu inotul peste canalul La Manche, între Calais și Dover. Despre această întreprindere îndrăsnă, o fôie franceză publică următoarele amănunte:

D-na Isacescu deja de mult timp s'a pregătit pentru acest drum, și în urma timpului nefavorabil în continuu a fost silită să-l amâne. Ziua favorabilă pentru d-na Isacescu a fost cea de 6 Septembrie n. Deja de dimineață era un timp frumos și senin. D-na Isacescu se decisă a nu mai amâna întreprinderea și încă în aceeași zi se trecă canalul La Manche. A făcut cunoscut tuturor celor interesați și dimineața la 7 ore în fața unui public numeros și între urale entusiaste a intrat în canal. D-na Isacescu era însoțită în drumul său la o distanță de 3—400 metri de vaporușul „Jennette“, care avea pe bord, afară de amicii artei inotătoare, și un medic și câțiva matrozii, bun inotători, cari aveau misiunea, ca la caz de pericol să sară în ajutor. Afară de vaporușul „Jennette“, pe artista inotătoare o mai însoțea la o depărtare de 3—4 metri două luntri.

Apa era foarte rece, abia avea 14 grade, și isbirea valurilor era puternică. Curajoasă și vâjjoasă femeia însă despica valurile cu putere și deja la 11 ore a. m. se afla la 8 kilometri departe de țăr, cu toate că de multe-ori valurile au abătut-o din calea dreptă. La 11 ore fiind invitată de cei de pe corabia, d-na Isacescu a beut un pahar de vin „Port“, ținând într'o mână paharul și cu cealaltă inota mai departe. La orele 12 și jumătate d-na Isacescu a prânzit în apa mării. Cu o mână inota mereu, și în cealaltă ținea o bucată de carne de găină și pâne și după-ce mănca această, beu încă un pahar de vin, continuându-și apoi ărăși drumul cu bărbăție. Din când în când d-na Isacescu lua câte-o felie de lămâie presărată cu zahar, ca să contra-balanseze gustul sărat al apei de mare.

D-na Isacescu nu arăta de loc a fi obosită și numai răcirea apei, care scăduse la 12 grade, o indispuinea. Astfel și-a continuat calea până la orele 4 și 20 minute, străbătând o distanță ca de 30 kilometri. Cei de pe vaporuș invitară pe artistă să întrerupă inotul, deore-ce valurile mării erau tot mai puternice, și în cazul cel mai favorabil n'ar fi putut ajunge la Dover, decât a doua zi la amăzi, fără a odihni oât de puțin.

Inotătorea vădând imposibilitatea de a continua, se învoi să iese din apă. Pe corabia i-s'au făcut inotătoare fricțiuni cu apă de Colonia, a fost învelită într'un ceareof cald și aședată pe un fotoliu. Corabia s'a înapoiat și la orele 5 și 50 minute s'era a sosit cu d-na Isacescu la Calais. D-na Isacescu a fost întâmpinată cu strigăte entusiaste și transportată la locuința sa, unde s'a odihnit până la 7 ore, apoi a cinat. Ziua următoare și-a continuat modul de viață, ca și când nu s'ar fi întâmplat nimic în ziua precedentă.

Capitularea Burilor?

Cu permisiunea censurei engleze, telegramul aduce următoarele știri de senzații din Transvaal:

Londra, 12 Septembrie. Corespondentul din Belfast al lui „Daily News“ anunță: După știrile Burilor refugiați, președintele Krüger se află în Nelspruit. Steyn, Viljoen, Botha, Tourie, și Delarey încă se află în Nelspruit. Mayer Lukas a renunțat la rolul de comandant, el însă rămâne consilierul militar al lui Krüger. Președintele Steyn dorește, ca Dewett să meargă îndată

la rful Oranje, căci altfel Burii de acolo vor pierde total lupta. Krüger e foarte debil, și na întregă stă într'un cupeu și cetese psalmi (Invenția englesă — Red.) La început Burii nici n'au voit să credă, că Lydenburg, pe care Botha l'a fortificat luni de zile, a cădut. Se crede, că Krüger se va refugia. Cu toate acestea Burii vor continua lupta de guerilla.

Londra, 12 Septembrie. „Daily Mail“ anunță din Lourenzo-Marqueze cu data de ieri: Președintele Krüger a vizitat ieri Komatipoort, apoi s'a reintors la Nelspruit. Steyn are de gând să se reintorască în statul liber.

Londra, 12 Septembrie. Agenția „Reuter“ comunică din Lourenzo-Marqueze cu data de azi: Președintele Krüger a sosit ieri aici.

Londra, 12 Septembrie. De-odată cu refugiarea lui Krüger se anunță că Botha, a început negocieri cu Englezii despre capitularea Burilor. Foile de s'era consideră refugiarea lui Krüger drept sfârșitul războiului, sunt însă convinse, că nu pte fi încă vorba despre pacificarea țării.

Lourenzo-Marqueze, 12 Septembrie. În locul lui Krüger, Burii au ales președinte al Transvaalului pe Schalk-Burger.

După știrile acestea s'ar păre, că libertatea și independența Burilor e cu desăvârșire înmormântată. Cu totul altfel se pronunță însă, de pildă, corespondentul din Durban al diarului parisian „Le Temps“. El dăce, că zilele de pace sunt încă departe de orizont și totul face a-se crede, că lupta se va prelungi pentru mult timp încă. Burii, dăce corespondentul, au în abundență muniții fabricate de lucrători franceși și italieni la Waterval Onder, pe când acest oraș nu căduse în mâna inamicului. Trupele engleze înainteză greoi și încet atât în Oranje, cât și în Transvaal, isbindu-se din-icio de piedeci noi. Nu se pte evalua nici forța, nici numărul acestor bure, cari se află încă sub arme. Ele apar din-icio în alte localități, pricutesc stricaciuni și se retrag pe dată ce se simt amenințate, spre ași reincepe în altă parte isprăvile.

Cu toate rapoartele — continuă corespondentul — e absolut fals, că nordul Natalului e cu totul evacuat de Burii. Chiar la Ladysmith Burii sunt încă foarte numeroși și au opt tunuri. Într'o luptă cu Englezii, aceștia au fost siliți să se retragă, însă din ordinul lui Buller s'a oprit publicarea acestei știri.

Așa descrie corespondentul fôiei parisiene situația în Transvaal, — adevăc cu totul contrar de cum o prezentă telegramele din sorginte engleză.

VARIETATE.

In țera Piticilor și Canibalilor. Un misionar engles, descrie sub acest titlu, călătoria sa prin ținuturile cele mai întunecoșe și neexplorate încă din Africa centrală, în modul următor:

La întorcerea mea din Uganda, traversând ținutul Gangalui spre costa Atlantică, trecui și prin țera piticilor și Pygmeilor și a multor triburi de Canibali, cu care căutai a mă înțelege în cea mai mare prietină. Prima cunoștință cu Pygmeii o făcui într'un tufș. Eu eram cufundat în lectura unei cărți, când de-odată zării în tufș mai multe mutre mici, cari își șgăiau ochii la mine. Intinsei mâinile spre ei, ca semn de salut prietinos. Încet și foarte sfios se apropie un pitic, înholba ochii spre mine și îndată își acoperi fața cu mâinile. Ceilalți Pygmei venira timidi după conducătorul lor. Acuma eu putui să observ mai de-aprope pe vizitatorii mei și, ce mă surprinse mai mult fu, naturalmente, statura lor cea mică. Însă, deși ei erau mici, de un metru, după cum m'am convins măsurându-i mai târziu, Pygmeii erau așa de tari și bine legați, cum rare-ori se vede vre-o specie de locuitori ai Africeii.

Ei aveau pieptul lat, o musculatură dezvoltată, un gât scurt și gros și un cap de formă sferică; partea inferioară a corpu-

lui era d'o constituția masivă și foarte tare. Pieptul lor era acoperit cu păr negru și creț, și cei mai mulți Pygmei purtau bărbii negre și dese. Ei aveau în mână un arc și o tolbă de săgeți. Pe brațe purtau inele de fier și unii aveau inele și pe după gât.

Eu vorbii cu micul om, care cunosea limba toroă și mă mirai de modul isteț, cu care el îmi răspunse la întrebări. Nu cunoseam limba toroă destul de bine și el întrebuița cuvinte, ce-mi erau cu totul streine și cari indicau idiomul său dialectal țerei piticilor, însă el tot vorbea destul de bine, ca să-l pot înțelege. Șeful Pygmeilor îmi mai istorisi, că țera lui ar fi d'o lățime de șese zile de drum și d'o lungime de șapte zile. Apoi îl întrebai căși locuitorii are, și el luă o bucată de lemn, o rupse în mici bucățele și dăce, că fiecare din aceste bucățele reprezintă un șef; apoi numără el căși Pygmei aparțin unui șef; unii aveau 200, alții numai 50, și alții chiar 500. O simplă adunare (adiție) dete suma aproximativă, că întreaga lui populație ar fi de 10,000. Șeful piticilor îmi mai povesti, că el de mult știe de venirea mea, și-l întrebai cum așa, și el spuse, că sunt 6 zile de când m'a vădut în pădure, și când îi răspunsei, că eu nu l'am vădut, el începă să ridă cu hohot. Prin această aflai în fine, că o mare bandă de acești omeni mici, ne urmărea fără-care mișcare, din tufșe, în călătoria noastră. De ce nu ne atacară ei? În ultimele zile eram cu totul la discreția lor și renumele lor este destul de vechi, că ei sunt popor stupid și laș. Probabil, că pe noi ne apăra tocmai slăbiciunea noastră, că ei vedeau, că noi nu eram armați cu flintă ca alți Albi. Eu însă nu cred, că ei ar fi un popor răutăcios, pe cum le merge numele. Piticii sunt, ca cei mai mulți africani, inofensivi, nepericuloși, decât sunt lăsați în pace. Ocupațiunea lor cea mai plăcută este vânărea elefanților, pe cari o fac cu săgeți mici veninoșe.

Experiențe tot așa de interesante făcui eu, continuă Lloyd, cu poporul Canibal al Bangwasului. Aceștia sunt Negri cei mai blânzi, cu care am avut d'a face; ei sunt plini de umor și le placea ori-ce glumă a mea. Armonia mea englesă, cânele meu, Hally, camera mea, binocul și înainte de toate bicicleta mea le cauză cea mai mare mirare și le insuflă cele mai calde sentimente de prietină.

DIVERSE.

Plesuvia — urmare a emoțiunilor. „Progrés medical“ povestese următoarea întâmplare: Un țeran în vârstă de 38 ani, puternic sănătos și fără moșteniri de nervositate, ducea o viață foarte liniștită, modestă, și asigurată prin lucrarea pământului său. Afară de bôlele copilăriei, a fost necontent sănătos. Într'o s'era se întorcea dela câmp acasă, măgarul mergea înainte, ducând în spate pe băiatul de 8 ani al țeranului. La un loc măgarul s'a poticonit, copilul căzu și măgarul îl călcă de câte-va ori. Din fericire copilul se alege numai cu neînsemnate julturi, și țeranului îi cădă părul și barba în timp de 24 de ore, și cel care-i creșcă la loc, era alb cu desăvârșire. Etă ce a produs emoțiunea țeranului în momentul când își vădă copilul călcăc de măgar.

De necredut. Mii de mulțumiri și scrisori de recunoștință constată, că fluidul Elsa de Feller s'a dovedit ca cel mai bun la diferite bôle, chiar și la acelea, unde alte medicamente nu vindecă. Cu deosebire vindecă frigurile, podagra, reuma, dureri de cap, piept și de dinți, junghieri, dureri de stomac, de ochi etc. Între și sigur. 12 sticle 5 corone franco. Singurul producător e Eugen V. Feller, farmacist în Stubica Nr. 135, Comitatul Agram. La nici o familie să nu lipsescă acest mijloc escelent examinat de autoritatea sanitară, și aflat de cel mai bun mijloc, pe care ori-cine, de-l folosește odată, pentru efectul său îl va folosi permanent. „Orb am fost deja, și numai „Fluidul Elsa“ de Feller mi-a salvat lumina ochilor — scrie Szücs Péter din Budapesta (Felsörakpart 9).

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Mauer.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

Cărți cu prețuri reduse.

Atragem atențiunea cetitorilor asupra cărților de mai jos, cari se vând cu prețuri reduse, ba chiar numai pe jumătate, de cum s'au vândut până acum.

1) *Lascar Viorescu, O iconă a Moldovei din 1851* de Wilhelm de Kotzebue. E cunoscută această scriere ca o lucrare istorică de mare valoare în literatura noastră. Conține 268 pag. cu tipar curat și hârtie de lux. Prețul în loc de 4 cor., cum s'a vândut până acum, este aci numai 2 cor. (+ 30 bani porto.)

2) *Poesii* de Veronica Micle, regretata noastră poetă. Conține 144 pag. în loc de 3 cor., se vinde numai cu 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto.)

3) *Poesii complete* de Carol Scrob. Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaților noștri și poeziile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Prețul s'a redus dela 4 la 2 cor. (+ 20 b. porto.)

4) *Instrucțiunea gimnasticeii* în scolare de băieți și de fete. Cu 57 figuri în text, de D. Ionescu, profesor de gimnastică la liceul Lazăr și la școala normală de institutori din București. Preț. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu seamă pentru învățători.

5) *Originea monedelor* (a banilor) de M. C. Sufu, o interesantă conferință ținută la Ateneul Român din București. În loc de 1 leu se vinde cu 50 bani.

6) *Poesii* de F. M. Stoenescu. Este o carte mare de 252 pag. cu exterior plăcut și bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română și versurile sale frumoase nu au lipsă de laudă, căci se laudă de sine. În loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

7) *Vrăi se te iubescă vârbatul?* Broșura cu acest titlu conține povești practice serioase și foarte potrivite pentru familiile bune. Prețul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 13 Septemb. 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.05
Renta de corone ung. 4%	90.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.30
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	98.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.50
Bonuri rurale ungare 4%	90.25
Bonuri rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	162.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	141.35
Renta de argint austr.	97.70
Renta de hârtie austr.	97.35
Renta de aur austr.	116.70
Losuri din 1860.	132.50
Acții de-ale Băncii austro-ungară	17.05
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	650.50
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	666.50
Napoleoniori	19.31
Mărci imperiale	118.27
London vista.	242.10
Paris vista	96.25
Rente de corone austr. 4%	97.05
Note italiene	90.20

Cursul pieței Brașov.

Din 14 Septembrie 1900.

Bancnota rom. Cump.	19.08	Vënd.	19.12
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	18.90
Napoleoniori. Cump.	19.26	Vënd.	19.30
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesei Cump.	127.—	Vënd.	—.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—.—
Lire turcesci Cump.	10.72	Vënd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

AVIS părinților, cari voesc a-și așeza copii la o familie bună, fiind prevăduți cu cost, curțir și cu toate cele de lipsă. A se adresa în Târgul cailor nr. 22 parter.

Anunț
despre case și locuri de vîndare.

Biserica română gr.-or. din Brașov-Cetate va pune la vîndare prin licitațiune verbală Marți în 5 (18) Septembrie la 9 ore a. m. în Cancelaria parochială Târgul Inului nr. 5, următoarele parcele, situate la o admirabilă pozițiune, pe livada de sub Promenada de sus a Brașovului. în Gróverı:

1. Gróverı, nr. 4, 801 □ m. casă de piatră cu 5 camere și grădină, cu prețul 5000 fl. în sus.

2. Tot aci, nr. 3, 855 □ m., casă de lemn, cu 3 camere și grădină, cu prețul dela 2500 fl. în sus.

3. În Bârdigasse nr. 3, în dosul celor de sus, 628 □ m., casă de lemn și grădină, cu prețul dela 1500 fl. în sus.

4. Tot aci, nr. 4, 526 □ m., o grădină cu prețul dela 1300 fl. în sus.

Tóte aceste parcele fiind situate unele lângă altele pot forma și un complex unitar, foarte potrivit pentru vile.

Doritorii sunt rugați a se presenta în 5 (18) Sept. a. c. dimpreună cu 5% din prețul cel va oferi.

1033, 1—5. Epitropia parochială.

Brassóvármegye alispánjától.

Sz. 1658. — 1900.

Hirdetmény.

Brassó vármegye közigazgatási és gyámhatósági szükségleteiről, valamint azok fedezésére szolgáló jövedelmekről az 1901 évre összeállított költségvetési előirányzata az állandó választmányának f. évi Szeptemb. hó 10-én tartott ülésében tárgyalatván és elfogadattván, az 1856 évi XXI. tv. cz. 17. §-sa értelmében közszemlére kitétetik.

Ezt azzal a megjegyzéssel hozom köztudomásra, miszerint a költségvetési előirányzat a határidőn belől a vármegye számvevőségénél a hivatalos órákban betekinhető és a netaláni felebbezések ez idő alatt hozzám írásban beadhatók.

Brassó, 1900 évi Szeptember hó 11-én,

Dr. Jekel,
alispán

Mijloc de casă folositor!
Marca legal înregistrată.

La noi o Familie se nu lipsescă. Vindecă sigur și curând.

FLUIDUL ELSA a lui FELLER care are un efect miraculos și probat de autoritatea sanitară, folosește la cele mai multe morburii, întrebunțat atât extern, cât și intern, așa:

La frigruri, junghieri, podagra, reuma, tuse, trônă, durere de stomach, disenterie, dureri de pept, cap, dinți, gréța, durere de ochi etc. etc. Prețul 12 sticle împreună cu instrucția 5 corone, 24 sticle 8 cor. 60 fl., 48 sticle 16 cor. Trimite franco cu rambursă seu după primirea prețului singur producătorul.

EUGEN V. FELLER farmacist la „Heiligen Dreifaltigkeit“ în Stübica Nr. 135. (Comitatul Agram)

Fie-cărui sunt de recomandat

Pilulele-Rabarber ale lui Feller cu marca „ELSA“. Au efect sigur și fără dureri de mistuire, cărcei, constipațiã, limbrici, anemie, gâlbănare etc.

1 Sul (6 cutii împreună cu inscripț. franco 4 cor. Depou principal în Budapesta la farmaciile: Török József, Király-u. 12., Zoltán Béla, N.-Korona-u. 23.

Mari efecte vindecătoare!

Hotel Europa

Avem onórea a atrage atențiunea On. public amator de bere, că cu începere de 9 Septembrie a. c. vom pune în vîndare în Restaurațiã noastră recunoscutã ca bună

Bere de Martie (Märzen Bier)

din Berãria pe acțiuni Steinbruch cu

8 cr. pãharul.

Se póte lua dejun în porții micı (Zonen). NB. La Concerte se dã berea tot cu prețul de sus.

Cu tótã stima:
KONRADT & STEIN
arëndatorii Hotelului.

1079.2—3

Hotel Europa.

Sz. 5564—1900. tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbíróság, mint tlkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy a „Furnica“ fogarasi tak. pénzárú végrehajtatónak Căldarai Zinka végrehajtási szendvő elleni 180 kor. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a fogarasi kir. járásbíróság területén lévő Fogaras községében fekvő a fogarasi 63. sz. tájrvben A † alatt foglalt 913 hrsz. ingatlanra 480 kor., 923 hrsz. ingatlanra 28 kor., 2008 hrsz. ingatlanra 12 kor., 2098 hrsz. ingatlanra 18 kor., 2137 hrsz. ingatlanra 34 kor., 2169 hrsz. ingatlanra 22 kor., és 2797/2 — 2800/2 hrsz. ingatlanra 522 koronában az arverést ezennel megállapított kikialtási árban elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1900 évi kotober hó 5 ik napján délelőtt 9 órakor a telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becserának 10% át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt keft igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírba a kikülbözt kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabálys erü elismervevnt átszolgálatat.

Fogarás, 1900. évi Julius hó 11-án.
A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.
1088. CSASZÁR, kir. albiró.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.
Valabil din 1 Maiu st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Brașov	Sosirea trenurilor în Brașov:
Dela Brașov la Budapesta:	Dela Budapesta la Brașov:
I. Trenul mixt la óra 5-8 min. dimin.	I. Tr. acc. peste Arad la óra 5-7 m. dim.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.	II. Trenul de persoane la óra 8 dim.
III. Trenul de pers. la óra 7-48 min. séra.	III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
IV. Tr. acc. la óra 10-26 min. séra. (Arad)	IV. Trenul mixt la óra 10-25 min. séra.
Dela Brașov la București:	Dela București la Brașov:
I. Trenul de persoane la óra 3-55 m. dim.	I. Trenul mixt, la óra 6-58 min. dim.
II. Trenul mixt la órele 11 a. m.	(ca e circula numai Vinerea dela Predeal).
III. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m.	II. Trenul accel. la óra 2-18 min. p. m.
(ce vine pe la Clușiu).	III. Trenul mixt, la óra 9-27 min. p. m.
IV. Tr. acc. la óra 5-14 m. dim. (dela Arad).	(din Maiu 15 — 15 Sept.)
Dela Brașov la Kezdi Ósörheiu:	IV. Trenul accelerat, la óra 10-14 m. séra.
I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim.	V. Tren de pers. la óra 2-10 min. p. m.
(are legătură cu Tușnad, Ciuc-Szereda, la óra 3-20 min. nóptea.	(din 1 Iulie, Joia și în tóte sêrbãtorile).
II. Trenul mixt la óra 8-50 min. a. m.	Dela Kezdi-Ósörheiu la Brașov:
III. Trenul de pers. la óra 3-15 m. p. m.	I. Trenul de persoane la óra 8-25 m. dim.
(are legătură cu linia Tușnad-Cluc-Szereda).	(are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda și Ciuc-Gyimes).
Dela Brașov la Zênesci (gar. Bartolomeiu).	II. Trenul de pers. la óra 1-51 m. p. m.
I. Trenul mixt la óra 9-2 min. a. m.	III. Trenul mixt, la óra 6-48 m. séra
II. Trenul mixt la óra 5-26 min. p. m.	(are legătură cu Ciuc-Sereda).
III. Tr. mixt, la óra 9-30 min. séra.	IV. Tr. mixt, la óra 10-4 m. séra
Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:	(pl. dela St.-Georgiu, în Iul. 1 — 15 Sept. în tóte sêrbãtorile).
I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim.	Dela Zênesci la Brașov (gar. Bartolomeiu).
II. Trenul mixt la óra 8-50 min. a. m.	I. Trenul mixt la óra 7-2 min. dim.
III. Trenul de pers. la óra 3-15 min. p. m.	II. Trenul mixt la óra 1-12 min. p. m.
Dela Brașov la Zênesci (gar. Bartolomeiu).	III. Tr. mixt la óra 8-18 min. séra.
I. Trenul mixt la óra 9-2 min. a. m.	Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:
II. Trenul mixt la óra 5-26 min. p. m.	I. Trenul de pers. la óra 8-25 m. dim.
III. Tr. mixt, la óra 9-30 min. séra.	II. Trenul de pers. la óra 1-51 m. p. m.
Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:	III. Trenul mixt la óra 6-48 min. séra
I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim.	V. Tr. mixt la óra 10-04 min. séra.
II. Trenul mixt la óra 8-50 min. a. m.	(din Palanca dela 1 Iulie — 15 Sept. în tóte sêrbãtorile).
III. Trenul de pers. la óra 3-15 min. p. m.	

AVIS.

Prenumerațiunile la Gazeta Transilvaniei se potú face și renoi ori și când dela 1-ma și 15 a fie-carei luni.

Domnii abonati sê binevoiascã a arãta în deosebi, când voiesc ca expedarea sê li-se facã dupã stilul nou.

Domnii, ce se abonézã din nou sê binevoiascã a scrie adresa lámurit și sê arate și posta ultima. Administrat. „Gaz. Trans.“